

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษากการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

- 1.สรุปผลการศึกษา
- 2.อภิปรายผล
- 3.ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษากการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$; S.D.= 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.62$; S.D.=0.41) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.59$; S.D.=0.36) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$; S.D.=0.38) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.56$; S.D.=0.39) และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.37$; S.D.=0.28) และด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.32$; S.D.=0.30)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด และตำแหน่งงาน

ผลการศึกษา พบว่า พนักงาน อบต.ที่อยู่องค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพนักงาน อบต.ที่มีตำแหน่งงานต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พนักงานส่วนตำบลให้ข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่สูงสุดไปหาความถี่ต่ำสุด 3 อันดับแรก ดังนี้

- 3.1 ควรเปิดเผยข้อมูลจัดซื้อ-จัดจ้าง ผลการสอบราคา หรือประกวดราคาให้ประชาชนทราบ
- 3.2 ผู้บริหารควรรับฟังปัญหาจากการปฏิบัติงานและหาแนวทางแก้ไขโดยยึดหลักความยุติธรรม
- 3.3 บุคลากรควรช่วยกันรักษาทรัพย์สินของทางราชการอย่างเคร่งครัด

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษา เรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ดทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดในมาตรา 52 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบัญญัติในหมวด 5 และหมวด 7 และให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงเป็นสาเหตุให้องค์กรบริหารส่วนตำบลทุกแห่งได้จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(พ.ศ.2548-ปัจจุบัน) โดยมีกรอบแนวคิด โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นที่มาของกฎหมายการปฏิรูประบบราชการ โดยวางกรอบแนวทางการบริหารราชการไว้ว่า การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ศิริวิมล ภักดีปัญญา(2553 :116) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม พนักงานส่วนตำบลมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานส่วนตำบลมีการปฏิบัติงานใน

ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนความเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านหลักการมีส่วนร่วม พนักงานส่วนตำบลมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็น ผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานด้วยความจริงใจ ชอบการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อ อบต.เสมอ ด้านหลักความโปร่งใส พนักงานส่วนตำบลมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการจัดทำประกาศผลการปฏิบัติงานหรือผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ เป็นประจำทุกปี และมีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ ด้านหลักนิติธรรม พนักงานส่วนตำบลมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงาน ส่วนตำบลต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานเกิดปัญหา และอาจก่อให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติงานได้ง่าย

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอบต.ที่สังกัด และตำแหน่งงาน ปรากฏผล ดังนี้

2.1 การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้าน พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีการวางกรอบแนวทางการบริหารราชการแตกต่างกัน และขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขนาดต่างกัน จึงทำให้การบริหารงานแตกต่างกัน

2.2 การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่งงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นเพราะ ผู้ปฏิบัติงานประจำเป็นข้าราชการ ซึ่งมีอายุงานถึงการเกษียณอายุราชการ แตกต่างจากและพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานทั่วไป ซึ่งมีวาระในการทำงานเพียงชั่วคราว ส่งผลให้การปฏิบัติงานในบางครั้งข้าราชการจะมีความเข้าใจในหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบข้อบังคับที่มากกว่า อีกทั้งข้าราชการทำหน้าที่กำหนดแนวทางการบริหารงาน การพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติของตำบล รวมไปถึงการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ จามรี พิลาสมบัติ (2550 : 114) ที่ได้วิจัยเรื่องทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวทางหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการวิจัย

พบว่า ทักษะคติของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งทางราชการแตกต่างกันมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยของเฮิร์ทซ์เบิร์ก (Herzberg's Theory) ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐาน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่จะต้องให้มีในระดับที่เพียงพอ โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรมากกว่างานที่ทำ ได้แก่ นโยบายขององค์กร การจัดการดูแลที่มีคุณภาพ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา สถานะความมั่นคงในการทำงานและเงินเดือน และปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงกับการเพิ่มความพอใจในการทำงาน ได้แก่ ความสำเร็จ การเป็นที่ยอมรับ ความรับผิดชอบ การเติบโตในสายงานที่ทำ และโอกาสของความก้าวหน้า เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้ข้อเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 พนักงานส่วนตำบลควรมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานด้านปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการทุจริต

1.2 พนักงานส่วนตำบลควรให้บริการประชาชนที่เดือดร้อน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค

1.3 พนักงานส่วนตำบลควรมีการจัดทำแผนงานของแต่ละงานให้เป็นไปตามระเบียบและหน้าที่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

1.4 พนักงานตำบลควรได้รับการฝึกอบรมการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงาน

1.5 พนักงานตำบลต้องมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเป็นผู้มีจิตสาธารณะ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษาในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงตัวชี้วัดธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

2.3 ควรมีการศึกษาปัญหาหลักความคุ้มค่าขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและหาวิธีการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน

2.4 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY